

۱۵۳۲.۹۲

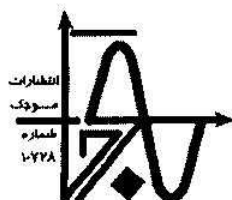
ساختار مالکیت با

حاکمیت شرکتی و کارایی تولید

تالیف:

علی جهانگیری فرد

مهدی سرمدپور

انتشارات موجک

فهرست اسنادی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: جهانگیری فرد، علی، ۱۳۵۵ -

عنوان و نام پدیدآور: ساختار مالکیت با حاکمیت شرکتی و کارآیی تولید/تالیف علی جهانگیری فرد، مهدی محمدپور.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۸۴ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۹۹-۲۶-۹، ۱۷۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۶۹.

موضوع: حاکمیت شرکتی

موضوع: Corporate Governance

موضوع: مالکیت

موضوع: Property

موضوع: سرمایه گذاری

موضوع: Investments

موضوع: سرمایه

موضوع: Capital

شناسه افزوده: محمدپور، مهدی، ۱۳۶۴ -

رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ س ۲ ج ۹/HD۲۷۴۱

رده بندی دیویی: ۶۵۸/۴

شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۳۲۱۷۸

انتشارات موجک

تلگرام: ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۶ - ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۳ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir

عنوان: ساختار مالکیت با حاکمیت شرکتی و کارآیی تولید

تالیف: علی جهانگیری فرد، مهدی محمدپور

طراح جلد: سیده زهرا روشنایی

مشخصات ظاهری: ۸۴ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۶، تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۷۰۰۰۰ ریال، شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۹۹-۲۶-۹

حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

انتشارات
موجک
شماره
۱۰۲۲۸

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	پیشگفتار
۳	مقدمه
۵	فصل اول: ساختار مالکیت
۵	۱-۱ مقدمه
۵	۲-۱ انواع مالکیت
۵	۱-۲-۱ سرمایه گذاران نهادی
۹	۲-۲-۱ سرمایه گذاران شرکتی
۱۱	۳-۲-۱ سرمایه گذاران مدیریتی
۱۵	۴-۲-۱ سرمایه گذاران خارجی
۱۶	۳-۱ تمرکز مالکیت
۱۷	۴-۱ سهامداران عمده
۱۷	۵-۱ سهامداران جزء
۱۹	فصل دوم: ساختار سرمایه
۱۹	۱-۲ تعریف ساختار سرمایه
۲۰	۲-۲ نظریه‌های مرتبط با ساختار سرمایه
۲۰	۱-۲-۲ نظریه درآمد خالص

- ۲۰..... ۲-۲-۲ نظریه درآمد عملیاتی خالص
- ۲۱..... ۲-۲-۳ نظریه سستی
- ۲۱..... ۲-۳-۱ تنویری های مختلف پیرامون ساختار سرمایه شرکت ها
- ۲۱..... ۲-۳-۱ تنویری مودیلیانی و میلر
- ۲۲..... ۲-۳-۲ تنویری تبادل ایستا
- ۲۲..... ۲-۳-۳ تنویری سلسله مراتب گزینه های تامین مالی
- ۲۳..... ۲-۴-۱ تنویری ساختار سازمانی
- ۲۳..... ۲-۴-۱ انواع ساختار سرمایه
- ۲۴..... ۲-۴-۱ شرکت با تمام سرمایه های (غیر اهرمی)
- ۲۴..... ۲-۴-۲ شرکت با تمام سرمایه های (غیر اهرمی)
- ۲۴..... ۲-۵-۱ مزایای استفاده از بدهی در تامین مالی
- ۲۵..... ۲-۶-۱ معایب استفاده از بدهی در تامین مالی
- ۲۶..... ۲-۷-۱ اهمیت ساختار سرمایه
- ۲۷..... ۲-۸-۱ هزینه سرمایه
- ۲۷..... ۲-۹-۱ هزینه حقوق صاحبان سهام
- ۲۸..... ۲-۱۰-۱ هزینه بدهی

- ۲۹..... فصل سوم: حاکمیت شرکتی
- ۲۹..... ۳-۱ مفهوم نظام راهبری شرکتی
- ۳۰..... ۳-۲ مفهوم حاکمیت شرکتی
- ۳۱..... ۳-۳ تعریف اصطلاحی از نظام راهبری شرکتی
- ۳۵..... ۳-۴ اهمیت نظام راهبری شرکتی
- ۳۷..... ۳-۵ مبانی نظری حاکمیت شرکتی
- ۳۷..... ۳-۶ تنویری نمایندگی
- ۴۰..... ۳-۷ نظریه نمایندگی در نظام راهبری شرکتی

- ۸-۳ مالکیت پراکنده و حاکمیت شرکتی ۴۲
- ۹-۳ ساز و کارهای مختلف برای رفع مشکل مشترک بین سرمایه‌گذاران ۴۶
- ۱۰-۳ مدل‌های حاکمیت شرکتی ۴۷
- ۱-۱۰-۳ مدل‌های اعمال کنترل بیرونی ۲۷
- ۲-۱۰-۳ مدل‌های دارندگان بلوک‌های سهام ۴۷
- ۳-۱۰-۳ مدل‌های هیئت‌مدیره ۴۸
- ۴-۱۰-۳ مدل‌های پاداش مدیران اجرایی ۴۸
- ۱۱-۳ مالکیت نهادی و حاکمیت شرکتی ۴۸
- ۱۲-۳ دلایل حضور سهامداران نهادی در حاکمیت شرکتی ۵۱
- ۱۳-۳ نقش نظارتی سرمایه‌گذاران نهادی ۵۲
- ۱۴-۳ سرمایه‌گذاران نهادی و عده تقارر اطلاعات ۵۳
- ۱۵-۳ سرمایه‌گذاران نهادی و افشای اطلاعات ۵۴
- ۱۶-۳ نظام‌های حاکمیت شرکتی ۵۵

فصل چهارم: کارایی ۵۹

- ۱-۴ تعریف کارایی ۵۹
- ۲-۴ تعریف کارایی در پژوهش عملیاتی ۶۱
- ۳-۴ انواع کارایی در پژوهش عملیاتی ۶۱
- ۱-۳-۴ کارایی فنی ۶۱
- ۲-۳-۴ کارایی تخصیصی ۶۲
- ۳-۳-۴ کارایی اقتصادی ۶۲
- ۴-۴ رابطه کارایی با بهره‌وری و اثربخشی ۶۲
- ۵-۴ عوامل مؤثر در کارایی ۶۳
- ۶-۴ روش‌های سنجش کارایی ۶۳

فصل پنجم: پیشینه ساختار مالکیت و حاکمیت شرکتی ۶۷

۱-۵ تحقیقات خارجی ۶۷

۲-۵ تحقیقات داخلی ۶۹

فصل ششم: روش‌های اندازه‌گیری متغیرها ۷۳

جمع‌بندی ۷۷

منابع ۷۹

منابع فارسی ۷۹

منابع انگلیسی ۸۳

پیشگفتار

تنظیم و گردآوری این کتاب حاصل علاقه و انگیزه نویسندگان به موضوع حاکمیت شرکتی، ساختار مالکیت و کارآیی دولت و همچنین نحوه استفاده از آن‌ها در محیط کار بوده است. لذا موضوع این کتاب در موارد فیل به‌مورت نظری مورد بحث و بررسی قرار گرفته و در این زمینه به پژوهش‌های مختلف و نحوه ارائه‌گیری متغیرها نیز اشاره شده است و در نهایت بصورت نظری و مفهومی روابط این متغیرها مورد بررسی و نتیجه‌گیری شده است. امیدواریم تنظیم این کتاب باعث افزایش انگیزه برای تنظیم‌کنندگان این کتاب، استفاده از مطالب آن برای پریندگان علم باشد.

علی جهانگیری فرد

مهدی محمدپور

تابستان ۱۳۹۶

مقدمه

یکی از مهمترین عوامل اثرگذار بر کنترل و اداره‌ی شرکت‌ها ترکیب مالکیت و به خصوص تمرکز مالکیت سهام شرکت‌ها در دست سهام داران عمده است. چنین سهام دارانی، درصد قابل توجهی از سهام شرکت را در اختیار دارند که به نوبه‌ی خود می‌توانند اداره‌ی شرکت را در دست گیرند. در مقابل، سهام داران فرد تمایل چندانی به کنترل و نظارت بر مدیران ندارند. زیرا در این صورت مجبور می‌شوند تا هزینه‌های کنترل را به تنهایی تقبل نمایند، در حالی که سهم اندکی از سود شرکت دارند، وقتی تمرکز بالای مالکیت در دست افراد امکان نظارت و کنترل بهتر بر عملکرد مدیریت شرکت فراهم می‌گردد (احمدپور و منتظری، ۱۳۹۰).

امروزه حفظ منافع عمومی، رعایت حقوق سهام داران، ارتقای شفافیت اطلاعات و الزام شرکت‌ها به ایفای مسئولیت‌های اجتماعی از مهم‌ترین آرمان‌ها و استراتژی‌هاست که بیش از یک دهه گذشته توسط مراجع مختلف نظارتی و اجرایی مورد توجه قرار گرفته است. تحقق این آرمان‌ها مستلزم وجود ضوابط استوار و سازوکارهای اجرایی مناسب است که مهم‌ترین آنها نظام حاکمیت شرکتی است. نظام حاکمیت شرکتی بیش از هر چیز حیات شرکت را در بلندمدت هدف قرار داده و در این راستا سعی دارد تا از منافع سهام داران در مقابل مدیران شرکت‌ها پشتیبانی و از انتقال ناخواسته ثروت میان گروه‌های مختلف و تضییع حقوق عموم و سهام داران جزء، جلوگیری کند. حاکمیت شرکتی شامل معیارهایی است که باعث افزایش عدم تمرکز در کنترل شرکت‌ها شده، از قدرت مدیران اجرایی کاسته و عملکرد شرکت‌ها را بهبود می‌بخشد. نظام حاکمیت شرکتی سبب می‌شود که شرکت‌ها از سرمایه‌ی خود به نحو موثری استفاده کنند، منافع صاحبان سود و جامعه‌ای که در آن فعالیت دارند را در نظر بگیرند، در برابر شرکت‌ها و سهام داران پاسخگو باشند و سبب جلب اعتماد سرمایه گذاران و جذب سرمایه‌های بلندمدت شوند. باید در نظر داشت که حاکمیت خوب به تنهایی باعث به وجود آمدن شرکت‌های خوب نمی‌شود. زیرا این مساله به ماهیت رهبری و استراتژی‌های شرکت نیز بستگی دارد. ولی حاکمیت بد حتماً باعث نابودی شرکت می‌گردد (ریسی، ۱۳۸۸).

در نگاهی کلی، حاکمیت شرکتی شامل ترتیبات حقوقی، فرهنگی و نهادی می‌شود که سمت و سوی حرکت و عملکرد شرکت‌ها را تعیین می‌کند. عناصری که در این صحنه حضور دارد، عبارت است از سهامداران و ساختار مالکیت آنان، اعضای هیئت مدیره و ترکیبات‌شان، مدیریت شرکت که توسط مدیر عامل یا مدیر ارشد اجرایی هدایت می‌شود و سایر ذینفعان که امکان اثرگذاری بر حرکت شرکت را دارند (حساس یگانه و پوریان‌سب، ۱۳۸۴).

در این میان آنچه بیشتر جلب توجه می‌کند حضور روزافزون سرمایه‌گذاران نهادی در دایره مالکان شرکت‌های سهامی عام و تأثیری است که حضور فعال این گروه بر چگونگی حکمرانی و تولید بر سازمان‌ها و همچنین عملکرد آنها می‌تواند داشته باشد. هدف شرکت‌های سهامی و مدیران آنها، حداکثر کردن ارزش فوق صاحبان سهام و به عبارت دیگر حداکثر نمودن ارزش شرکت و سهام آن است (نمازی کریمی، ۱۳۸۷).

حداکثر کردن ارزش شرکت مستلزم به کارگیری بهینه منابع مالی و کسب بازده و ریسک متناسب است. اساسی‌ترین رکن بحث حکمرانی، اطمینان یافتن از اعمال حاکمیت صحیح سهامداران بر اداره شرکت و حداکثر کردن ارزش شرکت است. از این روی یکی از مقولات مهم در راستای این امر، آگاهی از ساختار سرمایه و ساختار مالکیت است تا با استفاده از آن بتوان استراتژی‌های لازم را در جهت کاهش هزینه‌های نمایندگی تدوین کرد.

ارتباط بین ساختار مالکیت و عملکرد شرکت ریشه در دیدگاه راهبری شرکتی (حاکمیت شرکتی) دارد. بررسی ادبیات موجود نشان می‌دهد هیچ تعریف مورد توافق در مورد حاکمیت شرکتی وجود ندارد. تفاوت‌های چشمگیری در تعاریف ارائه شده در هر کشور وجود دارد. تعاریف موجود از حاکمیت شرکتی در یک طیف وسیع شامل دیدگاه‌های محدود در یک دیدگاه‌های گسترده‌تر در سوی دیگر طیف قرار دارد. در دیدگاه‌های محدود، حاکمیت شرکتی به رابطه شرکت و سهامداران محدود می‌شود. این یک الگوی قدیمی است که در قالب تئوری نمایندگی بیان می‌شود. در آن سوی طیف حاکمیت شرکتی را می‌توان به صورت یک شبکه از روابط دید که نه تنها بین شرکت و مالکان آنها (سهامداران)، بلکه بین شرکت و عده زیادی از ذینفعان از جمله کارکنان، مشتریان، فروشندگان، دارندگان اوراق قرضه و... وجود دارند. چنین دیدگاهی در قالب تئوری ذینفعان بیان می‌شود (حساس یگانه، ۱۳۸۴).